

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu, 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

GENEL EREKÇE

Vergi sistemlerinin, izlenen ekonomik politikaları kavrayan ve sosyal olaylara cevap veren bir yapıda olması gerekir. Bunu sağlamak için vergi sistemimizin zaman içinde gözden geçirilme::; ve bazı düzenlemelere gidilmesi kaçınılmaz bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu çerçevede hazırlanan Tasan ile vergi sistemimiz gözden geçirilerek, günümüzün ekonomik şartlarına paralel düzenlemelere gidilmekte, sosyal amaçlı problemlerin çözümü sağlanmakta ve vergi sistemimizdeki uygulamadan doğan bazı sorunlar çözümlenmektedir.

Her Türk vatandaşına tek bir hesap numarası verilmesi uygulamasının yanısıra Tasan i) e ekonomik olayların etkin bir şekilde kavranılmasını sağlamak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşlarının gerçek ve tüzel kişilerle olan ilişkileri sırasında, tek hesap numarasının tüzel kişilere de kullanılması sağlanmaktadır. Böylece, belge düzeninin disipline edilerek vergiyi doğuran işlemlerin de zamanında tespiti yönünde adım atılmaktadır.

Öte yandan, sermaye şirketlerinin sermaye yapılarının güçlendirilmesi ve bu şirketlerin finansman sıkıntılarının giderilebilmesini sağlamak amacıyla, aktiflerinde yer alan gayrimenkul ve iştirak hisselerinin 1998 yılı sonuna kadar satışından doğan kazançların vergilendirilmemesi sağlanmaktadır.

Yatırım indirimi uygulamasında **binalar** da indirim **kapsamına alınmakta ve yatırım** indirimi **oranı ile ilgili alt ve üst limitler % 20'den % 30'a ve % 70'den % 100'e çıkarılmaktadır. Yatırım** indirimi uygulamasında indirilemeyerek sonraki yıl devreden yatırım indirimi tutarının yeniden değerlendirilme oranında artınlarak uygulanması esası getirilmektedir. Bu suretle mükelleflerin indirim konusu ya"pacakJan yatırım indirimi tutannın enflasyondan etkilenmemesi öngörülmektedir.

Ayrıca, defter tutmak suretiyle kazançları tespit edilen mükelleflere, amortismanına tabi olan iktisadî kıymetlerinin satışından doğan kazancın tespitinde, iktisadî kıymetlerin maliyet bedelinin her yıl endekslenmesi esası getirilmektedir. Böylece, bu mükelleflerin satışını yaptıkları iktisadî kıymetlerinin kân, enflasyondan arındırılmak suretiyle gerçek kazancın vergilendirilmesi sağlanmaktadır. Aynı şekilde, Güneydoğu Anadolu Projesi çerçevesinde kavak, okaliptüs ve benzeri, kesilip satılmak üzere dikilen ağaçların yetiştirilmesi vergi yoluyla özendirilmektedir.

Yurt dışı inşaat ve onarma işlerinin vergilendirilmesinde bu sektörün şikâyet konusu vergi sorunları yapılan düzenleme ile ele alınmaktadır. Buna göre, yurt dışından sağlanan inşaat ve onarma işleri (dış müteahhitlik hizmetleri) ile ilgili kazançlar, döviz olarak Türkiye'ye getirildiğinin tevsik edilmesi kaydıyla kurumlar vergisinden müstesna tutulmakta, ayrıca bu kazançlardan sadece % 10 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması ile yetinilmektedir.

Diğer taraftan, fiyat serbestisinin geçerli olduğu günümüzde bu Tasan ile devletin kâr oram belirlemesini zorunlu kılan ortalama kâr haddi esasî uygulaması kal dini maktadır. Ayrıca, buna paralel asgarî gayrî safî hasılat esasî uygulamasından da vazgeçilmektedir. Böylece, bir yandan mükelleflerin şikâyetlerine neden olan, diğer yandan da idarenin İş yükünü gereksiz artıran uygulamalar sona erdirilmektedir.

. Tasan ile yapılan bir diğer düzenlemeyle de yemek servisi olmayan işverenlerin yanında çalışan işçiler için işverenin civar lokantalarda veya yemek servisi veren kurumlarda personeline yemek verdirmek suretiyle sağladığı menfaatler de istisna kapsamına alınmaktadır. Böylece, ücretliler açısından çok önemli olan bir sosyal amaç gerçekleştirilmektedir.

Diğer taraftan, götürü usule tabi olanların katma değer vergisi mükellefiyetlerinin yerine getirilmesinde basitlik sağlanmakta ve bu mükelleflerin belge toplamalarının, vergi yoluyla teşvik edilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, bazı katma değer vergisi mükelleflerine vergiye tabi işlemlerinin olduğu dönemlerde beyanname vermelerini temin etmek amacıyla yönelik düzenlemelere de gidilmek suretiyle, bürokratik formaliteler ortadan kaldırılmaktadır.”

Bu Tasan İle ayrıca, bazı vergi kanunlarında teknik düzenlemelere de yer verilmektedir. Vergi Usul Kanununda amortismanla ilgili bazı kolaylıklar getirilmekte, özellikle Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile ilgili olarak yapılan düzenlemelerle bir yandan amme alacağının tahsilinin daha da etkin hale getirilmesi, diğer yandan da tahsil edilen paraların süratle hazineye intikali amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile İlgili Değişikliklerin Gerekçesi

Madde 12. - Gelir Vergi Kanununun 23 üncü maddesinin 8 numaralı bendinin mevcut hükmüne göre, işverenlerce hizmet erbabına işyerinde veya müştemilatında bedava yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatler, vergiden istisna edilmektedir. Ancak, yemek servisi olmayan işverenlerin yanında çalışan ücretlilere nakten ve ayın olarak yapılan ödemeler ile civar lokantalarda işverenlerce yedirilen yemeklerle sağlanan menfaatler vergilendirilmektedir. Ayrıca, tahsildar, satış memuru gibi yemek servisinden yararlanamayan personele yapılan yemek bedeli ödemeleri de vergiye tabi tutulmaktadır.

Bent hükmünde yapılan değişiklik ile işyerinde veya müştemilatında personeline yemek **veremeyen** işverenlerin, civar lokantalarda veya yemek servisi veren kuruluşlarda personeline **yemek vermek** suretiyle sağladığı menfaatler de istisna kapsamına alınmaktadır. Yemek servisi olan **kurumlarda**, yemek servisinden yararlanamayan personel de bu kapsamda değerlendirilecektir.

Bu istisnanın uygulanabilmesi için, işverenin ilgili yemek verme hizmetini sağlayan kuruluşlarla anlaşma yaparak, hizmet erbabına çalışılan günler için yemek yedirmesi, ödemenin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması ve bir günlük yemek bedelinin de 100 000 lirayı aşmaması gerekmektedir. Ödemenin bu tutan aşması halinde aşan kısım ile hizmet erbabına nakten yemek bedeli ödenmesi veya bu amaçla menfaat sağlanması halinde, bu ödemeler veya sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilecektir.

Madde 13. - 1) 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun Sekizinci Bölüm (Yatırım İndirimi) ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasının 4 numaralı bendinde yapılan değişiklikle. Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığınca müştereken belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde, Yatırım Teşvik Belgesi aranmaksızın bu fıkranın 3 numaralı bendinde yer alan miktarları aşmamak ve bu miktarların yansından aşağı olmamak üzere yapılan yatırımlara yatırım indirimi uygulaması getirilmiştir. Daha ziyade komple ve büyük yatırımlar için gerekli olan Teşvik Belgesi uygulamasından, küçük boyutlu yatırımcılar muaf tutulmakta ve bürokratik işlemler azaltılarak yatırımların hızlandırılmam hedeflenmektedir. Keza, yatırım indirimi uygulamasında elastikiyet sağlanmış olacaktır.

2) Ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yapılacak değişiklikle binalar yatırım indirimi kapsamına alınmaktadır. ■

Üçüncü fıkrasında yapılacak değişiklikle personel lojmanları inşası ve tefrişi yatırım indirimi uygulaması kapsamı dışında tutulmakta, kalkınmada öncelikli yörelerde yapılacak personel lojmanları inşasına ilişkin harcamalara ise yatırım indirimi uygulanması imkânı getirilmektedir.

Altıncı fıkarda yapılacak değişiklikle halen % 20 olan standart yatırım indirimi oranı % 30'a çıkmaktadır. Kalkınmada öncelikli yöreler ile kalkınma planı ve yıllık programlarda özel önem taşıdığı belirtilen sektörlerde yapılan yatırımlar için uygulanabilecek maksimum yatırım indirimi oranı ise % 70'den % 100'e yükseltilmektedir.

Değişiklik önerisi ile yatırımların artırılması, kalkınmada öncelikli yöreler ile kalkınma planı ve yıllık programlarda özel önem taşıdığı belirtilen sektörlerde yapılacak yatırımların teşvik edilmesi ve ülke genelinde istihdam ve üretim artışının sağlanması hedeflenmektedir.

3) Ek 4 üncü maddesinin birinci paragrafına eklenen hükümle yatırım indirimi uygulamasında indirilen emirler sonraki yıla devreden yatırım indirimi tutarının, Vergi Usul Kanununa göre bu yıllar için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak, 1.1.1995 tarihinden sonra alınan Yatırım Teşvik Belgelerine uygulama imkânı sağlanmıştır. Ancak bu işlem ilk üç yıl için yapılabilecektir.

Bu değişiklikle, yatırım harcamalarının enflasyondan kaynaklanan kaybının telafisi amaçlanmaktadır.

Madde 14. - Bu madde ile Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddesinin son fıkrası değiştirilmektedir.

Gelir Vergisi Kanununun mevcut 38 inci maddesinin son fıkrası hükmüne göre, gayrimenkul-lerin ve menkul kıymetlerin alım satımı ile devamlı olarak uğraşanlar hariç olmak üzere, bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin gayrimenkul ve iştirak hisselerinin elden çıkarılmasında maliyet bedeli, bu iktisadî kıymetlerin iktisap edildiği ve elden çıkarıldığı yıllar hariç olmak üzere her takvim yılı için Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak kazancın tespitinde dikkate alınmaktadır.

Değişen fıkra gayrimenkul ve iştirak hisseleri aynen muhafaza edilmekte ve amortisman tabi diğer iktisadî kıymetler de kapsama alınmaktadır.

Bu fıkra hükmünden yararlanabilmek için elden çıkarılan iktisadî kıymetlerin en az iki tam yıl süreyle mükelleflerin işletmelerinde yer alması gerekmektedir.

Öte yandan, aynı fıkra işletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin de gayrimenkul, iştirak hisseleri ve amortisman tabi diğer iktisadî kıymetleri elden çıkarmaları halinde, 39 uncu madde hükmüne göre ticarî kazancın tespitinde bu fıkra hükmüne göre maliyet bedelini arttırmaları sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, bu fıkranın uygulanmasına ilişkin muhase bel eşirme, vergilenmeyen kazancın işletmede bırakılması, yemden değerlemenin bu fıkra ile birlikte uygulanabilmesi gibi konular ile diğer hususlarda uygulamadan doğabilecek sorunları gidermeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

- Madde 15. - Bu madde ile Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesinin 4 numaralı bendi değiştirilmektedir.

Bent hükmünde yapılan değişiklik ile Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde sayılan vergi tevkifatı yapmak mecburiyetinde olan kamu kurum ve kurul uslan, dernekler, vakıflar, demek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, kurumlar vergisi mükellefleri ile gerçek usulde gelir vergisine tabi mükelleflere karşı inşaat ve onarma işini taahhüt edenlerin götürü usulden yararlanılmaması esası getirilmektedir. Ayrıca, bu mükelleflere karşı derece derece taahhütte bulunanların da götürülükten yararındırılmaması öngörülmektedir.

Böylece, vergi tevkifatı yapmak mecburiyetinde olanlara inşaat ve onarma işi ve bu mükelleflere karşı derece derece taahhüt işi dışında kalan işleri yapanlar, götürü usule tabi olmaya ilişkin şartları topluca taşımaları kaydıyla götürü usulden yararlanabileceklerdir.

Madde 16. - Bilindiği üzere, kesilip satılmak üzere yetiştirilen ağaçların Vergi Usul Kanununun 283 üncü maddesi hükmü uyarınca idrakine kadar yapılan giderlerin aktifleştirilmek suretiyle değerlendirilmesi gerekmektedir. Yetiştirilmesi uzun zaman alan ağaçlara ilişkin olarak bu madde uyarınca aktifleştirilen giderler, enflasyonun etkisi ile aşınmakta, ağacın idrak edildiği yılda, yapıldığı yılın değerinin çok alında bir değer ifade etmektedir.

Eklenen fıkra ile söz konusu giderlerin her takvim yılı için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırı 1 arak enflasyon nedeniyle bu giderlerde meydana gelen aşınmanın önlenmesi amaçlanmaktadır.

Böylece, yetişmesi diğer ağaçlara göre daha kısa zaman alan kavak, okaliptüs ve benzeri, kesilip satılmak üzere yetiştirilen ve Özellikle ambalaj sanayinde kullanılan ağaçların yetiştirilmesi vergi yoluyla teşvik edilmektedir. Güneydoğu Anadolu projesinde de yer alan bu ağaçların yetiştiriciliğinin vergi yoluyla teşviki suretiyle, gerek ülkemizdeki ihraç ürünlerindeki ambalaj sanayinin talebi ve gerekse Ortadoğu Ülkelerinin bu yönlü talebinin karşılanmasına önemli bir katkı sağlanacak, ihracatımız bu mallar bakımından da artacaktır.

Bu uygulamadan bilanço esasına göre defter tutan mükellefler yararlanacaktır.

Madde 17. - 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının 4 numaralı bendinin parantez içi hükmü. Kurumlar Vergisi Kanununun 25 inci maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak değiştirilmektedir.

Her iki maddede yapılan düzenleme iie yatırım indirimi tutan, asgarî kurumlar vergisi kapsamı dışına çıkartılmakta ve kurum stopaj matrahına dahil edilmektedir.

Madde 18. - Bu madde ile Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrası ile beşinci fıkrasının bazı bentlerinde yer alan hükümler değiştirilmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında aşağıda belirtilen değişiklikler yapılmaktadır.

10 numaralı bentte yapılan değişiklikle, başbayiler hariç olmak üzere bir iş yeri açmak suretiyle faaliyette bulunan ve gerçek usulde vergilendirilen millî piyango bayiliği yapanlara komisyon, prim ve benzeri adlar altında yapılan ödemeler de vergi tevkifatı kapsamına alınmaktadır.

94 üncü maddede, gezici olan millî piyango bayilerine yapılan ödemelerden 10 numaralı bent, götürü usule tabi olan millî piyango bayilerine yapılan ödemelerden de 13 numaralı bent hükmüne göre vergi tevkifatı yapılmaktadır.

10 numaralı bendin yeniden düzenlenen hükmüne g^{rc}, millî piyango bayiliği yapanların mükellefiyet durumları ve gezici olup olmadıklarına bakılmaksızın, bunlara komisyon, prim ve benzeri adlar altında yapılan ödemelerden vergi tevkifatı yapılacaktır. Bu bent hükmüne göre tevkifata tabi tutulan götürü usule tabi bayilere yapılan ödemelerden, 13 numaralı bende göre ayrıca .tevkifat yapılmayacaktır. Ayrıca bu bende ilave edilen diğer bir hükümle de Millî Piyango İdaresinin tertiplelediği piyangolara benzer piyango tertipleyenlerin biletlerini satanlara yapılan aynı nitelikteki ödemeler de vergi tevkifatı kapsamına alınmaktadır.

11 numaralı bentte yapılan değişiklikle, bu bent hükmüne eklenen (c) alt bendi ile ziraî hizmet kapsamına giren hizmetler için yapılan ödemeler de vergi tevkifaU kapsamına alınmaktadır.

Ziraî hizmetler kapsamına giren hizmetler için yapılan ödemelerden, maddenin 13 numaralı bendi^{run}^diğer kişilere mal ve hizmet alımları için" yapılan ödemeler kapsamında ve 93/5148 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıma göre % 10 oranında vergi tevkifatı yapılmaktadır. Orman^köylüleri-. de. Orman İdaresinin işlerini tanımla^{et} ve makineleri ile yapan orman köylüleri ile tarım alet ve rnakmelerini veya ziraî işletmelerini başka kişilerin işlerinde kullanırmak suretiyle verilen hizmetler karşılığında, bu çiftçilere yapılan ödemeler de ziraî tevkifat kapsamına alınmaktadır.

13 numaralı bent hükmünde yapılan değişiklikle, götürü usule tabi olan mükellefler ile esnaf muafılığından yararlananlar dışında kalan "diğer kimselerden yapılan" mal ve hizmet alımları için ödenen bedeller, vergi tevkifatının kapsamı dışına çıkartılmaktadır. Bu bendin mevcut hükmüne göre, diğer kişilerden gider pusulası düzenlenmek suretiyle alınan mal ve hizmetler için ödenen bedellerden yapılan vergi tevkifatı uygulaması bazı sorunlar yaratmış ve tevkifat kapsamına amaçlananın dışındaki bazı ödemeler de girmiştir.

Ayrıca, vergi tevkifatının gider pusulasına dayanılarak yapılan ödemelere bağlanması uygulanmasından vazgeçilmektedir. Yeni düzenleme ile vergi tevkifaü yapmak zorunda olanlar, götürü usule tabi olan mükellefler ile esnaf muafılığından yararlananlara yaptıkları ödemeler üzerinden, düzenledikleri belgenin niteliğine bakılmaksızın vergi tevkifatı yapmaları esası getirilmektedir.

Maddenin beşinci fıkrasının dördüncü bendinde yapılan değişiklikle, ziraî hizmet kapsamına giren hizmetlerde vergi tevkifatının farklılaşırılmasma imkân verilmektedir. Ayrıca, aym fıkranın beşinci bendinin Bakanlar Kuruluna yetki veren hükmünde yer alan mevcut yetkiye ilave olarak vergi levkifatının, iş grupları, iş neveleri, sektörler ve emtia gruplarına göre farklılaşırılabilmesine imkân sağlanmaktadır.

Mad'ie 19. - Bu madde ile Gelir Vergisi Kanununun vergi tevkifaünün yatırılmasına ilişkin 119 uncu maddesi değiştirilmektedir.

Yapılan değişiklik ile Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin 4 numaralı bendi uyarınca menkul sermaye iradı sayılan kurum kazançlarından 94 üncü maddenin 6 numaralı bendine göre yapılan vergi tevkifaünün 3 eşit taksitte ödenmesi öngörülmektedir. Taksitlerin birincisi muhtasar beyannamenin verilmesi süresi, diğeri de kurumlar vergisinin 2 ve 3 üncü taksit süreleri içinde ödenecektir. ■/

Kurumların ortaklarına kâr dağıtımı yapmaları halinde, dağıtılan kâr payına ilişkin vergi tevkifatı, taksit süreleri beklenilmeden kâr dağıtımı ile birlikte ödenecektir.

Madde 20. - Bu madde ile Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 123 üncü maddesinin 2 numaralı bendine, işçilerin yemek bedeline ilişkin istisna tutarının da endekslenmesine imkân sağlanması için "...23/8..." ifadesi eklenmektedir. Ayrıca, maddenin 4 numaralı fıkrası değiştirilerek gelir vergisi tarifesinin gelir dilimlerinin 10 katına kadar artırılabilmesi için Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir. Bu yetki, tarifenin ilk gelir dilimi tutarının artırılması, diğer gelir dilimlerinin de ilk gelir diliminin katlan olarak belirlenmesi şeklinde kullanılacaktır.

Ayrıca, maddenin mevcut halinde yer alan gelir dilimlerinin her yıl yeniden değerlendirme oranında otomatik olarak artması ise, Bakanlar Kurulunca yetki kullanılmadığı yıllarda olacaktır.

Madde 21. - Bu madde ile Gelir Vergisi Kanununun hayat standardı esasını düzenleyen geçici 35 inci maddesinin 2 numaralı fıkrasına yeni bir bent eklenmektedir.

.- Eklenen bu bent hükmü ile münhasıran 11 ve daha yukarı yaşı olan bir taşıtla nakliyecilik faaliyetini yapan mükellefler hakkında, yöreler itibarıyla hayat standardı temel gösterge tutarının yansının uygulanması esasını getirilmektedir.

Mükelleflerin birden fazla nakil aracı ile nakliyecilik yapmaları veya diğer ticarî faaliyetlerinin olması halinde, bu hüküm söz konusu mükelleflere uygulanmayacaktır.

Madde 22. - 1) Gelir Vergisi Kanununun 51/4 üncü maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak Gelir Vergisi Kanununa geçici 42 nci madde eklenmektedir.

Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesinin 4 numaralı bendinde 1.1.1994 tarihinden geçerli olmak üzere 3946 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, her türlü taahhüt işi yapanlar ile bu mükelleflere karşı derece derece taahhütte bulunanların götürü usulden yararlandıkları maddesi öngörülmüştü. Bu hüküm uyarınca, çok küçük yerleşim yerleri ile gelişmemiş yörelerdeki mükelleflerin de küçük miktarlar ihtiva eden yaptıkları herhangi bir taahhüt işi nedeniyle gerçek usule geçme durumları ortaya çıkmıştır. Gerçek usule alınması gerekmeyen bu mükelleflerin tekrar götürü usule dönebilmelerine imkân sağlamak için Gelir Vergisi Kanununa bu geçici madde eklenmektedir.

Bu madde ile Gelir Vergisi Kanununun 51/4 üncü maddesinin bu Kanunla değiştirilmeden önceki (3946 sayılı Kanunla değişik) hükmü uyarınca, 1.1.1994 tarihinden itibaren gerçek usule alınan mükelleflerden, inşaat ve onarma işini vergi tevkifatı yapmak zorunda olan kişi ve kurumlara karşı yapanlar ile inşaat ve onarma işi yapan müteahhitlere karşı taahhütte bulunanlar dışında kalan mükellefler, yeniden götürü usul kapsamına alınmaktadır. Bu mükellefler, gelir ve kurumlar vergisine tabi mükelleflere inşaat, onarma ve ulaştırma müteahhitlerine karşı derece derece taahhütte bulunanlar dışında kalanlardır. Bu mükelleflere, bir defaya mahsus olmak üzere 1995 yılına ait götürü vergilerini bu Kanunun yayımlandığı tarihi takip eden ayın sonuna kadar bağlı oldukları vergi dairelerine müracaat ederek tarh ve tahakkuk ettirmeleri ve aynı tarihe kadar yine yazılı olarak müracaat ederek 1.1.1995 tarihinden itibaren götürü usulü tercih ettiklerini bildirmeleri kaydıyla

len bu vergiyi götürü usule tabi olan mükelleflerin taksit süreleri içinde üç eşit taksitte ödeyeceklerdir.

Ayrıca, götürü usul kapsamına alınan mükellefler 1994 yılına ait gerçek usule göre tespit ettikleri kazançlarını genel esaslara göre yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan ederek ödemeleri gerekmektedir. Diğer taraftan, bu mükelleflerin götürü usule alındıkları 1.1.1995'den bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar tevkif ettikleri vergiler ile düzenledikleri belgelerde gösterilen katma değer vergilerini de genel esaslara göre beyan ederek ödeyeceklerdir.

2) Gelir Vergisi Kanununa eklenen Geçici 43 Üncü madde ile de yâınm indirimine ilişkin yapılan düzenlemeler konusunda uygulamada doğabilecek tereddütlere açıklık getirilmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ile İlgili Değişikliklerin Gerekçesi

Madde 23. ~ Yapılan değişiklikle yatırım indirimi % 20 kurumlar vergisi kapsamından çıkarılmaktadır. Böylece mükelleflerin ■yatırım kararlarının bu verginin etkisinden kurtarılması amaçlanmaktadır.

Madde 24. - Bu madde ile Kurumlar Vergisi Kanununa geçici 23, 24, 25 ve 26 ncı maddeler eklenmektedir.

1. a) Tam mükellef kurumların bağlı değerlerinin ekonomik faaliyetlerinde daha etkin bir şekilde kullanılmasına imkân sağlamak amacıyla bu kurumların aktifinde yer alan iştirak hisselerinin ve gayrimenkullerinin satışından doğan kazançların sermayeye ilave edilmesi şartıyla kurumlar vergisinden istisna edilmesi öngörülmektedir. Ayrıca bu kazançların Kurumlar Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre % 20 kurumlar vergisine tabi tutulmaması da maddede - açıklıkla belirtilmiştir. Öte yandan gayrimenkullerin teşvik belgeli yâınm yapmak üzere kurulacak ■ bir sermaye şirketine veya yeni kurulacak yabancı ortaklı bir sermaye şirketine aynı .sermaye olarak konulmasından doğan kazançların, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının 6 numaralı bendinin (b) alt bendine göre tevkifata tabi tutulmaması sağlanmaktadır. Bu tev-kifat, bu bent kapsamında yer alan diğer vergiden istisna kazançlar için % 10 oranında uygulan" çaktır.

Vadeli satış halinde satışı takip eden iki yıl içinde maddî sermayeye dönüştürülen kazanç tutan istisnadan yararlanılacaktır.

Gayrimenkul ve menkul ticaretiyle uğraşan kurumların bu istisnadan yararlanırl mam ası öngörülmektedir.

Kurumların iki tam yıl süreyle aktifinde yer almayan iştirak hisseleri veya gayrimenkullerinin satışından doğan kazançlar için istisna uygulanmayacaktır.

Kooperatifler ise bu istisnadan, gayrimenkul ve iştirak hissesi satışından elde ettikleri kazancı kuruluş amaçlarına harcamaları şartıyla yararlanabilecektir.

Öte yandan, yüksek teknolojiye sahip yabancı kuruluşlarla Türkiye'de ortak kurulacak olan üretim testlerinin uluslararası piyasada rekabet gücü nedeniyle ihracat potansiyelinin yüksek olacağı şüphesizdir. Bu şekilde yapılacak yatırımlar öncesinde yabancı sermaye girişi ve daha sonra ihracat" imkânlan ile ülkemize önemli ölçüde döviz girişi sağlanmış olacaktır.

Bu amaçla, tam mükellefiyete tabi kurumların üretim tesislerinin ve bu tesislere ilişkin gayrimenkullerinin tamamının veya bir kısmının, yeni kurulacak olan Çabana sermayeli ve tam mükellefiyete tabi anonim şirketlere aynı sermaye olarak konulması halinde, bu aynı sermaye tahsisinden doğan kazançlar vergilendirilmeyecektir.